

۱ در کدام بیت، هر دو نوع «جناس همسان و ناهمسان» به کار رفته است؟

- ۱ بارها بار به دربار تو دارند رقیبان
۲ شاد باش ای موسی عمران به چابک معجزه
۳ بردل مؤمن و جان مؤمنین
۴ خود را درم خرید رضای خدای کن
- من که بارت برم، ای یار چرا بار ندارم
دیر زی، ای رستم دستان به شیرین داستان
مهر و مهر دین مهیا دیده‌ام
دامن از این خدای فروشان فرونشان

۲ در همهٔ ابیات به جز بیت نوعی «جناس» به کار رفته است.

- ۱ هیچ یادم نرود این معنی
۲ قدر استاد نکو دانستن
۳ گفت استاد میر درس از یاد
۴ پس مرا منت از استاد بود
- که مرا مادر من نادان زاد
حیف، استاد به من یاد نداد
یاد باد آنچه به من گفت استاد
که به تعلیم من استاد، استاد

۳ در همهٔ ابیات به جز بیت «جناس همسان» به کار رفته است.

- ۱ عجب نیست از خاک اگر گل شکفت
۲ نرگس افسونگرش آهو شده
۳ طریقی فرا پیش گیر و رهی
۴ از خطر خیزد خطر زیرا که سود ده چهل
- که چندین گل اندام در خاک خفت
مستی آهو، برش آهو شده
همی رو که از قید هستی رهی
بر نبندد گر بترسد از خطر بازارگان

۴ در کدام گزینه به الگوی هجایی واژه‌های زیر اشاره شده است؟

«مناجات - خواندن - همیشه - رفیق»

- ۱ $U - U/U - U/ - - /U - -U$
۲ $U - U/U - U/ - U - /U - -$
۳ $- - /U - / - - /U - -U$
۴ $- - / - U - / - U - / - - - U$

۵ در بیت زیر چند هجای کشیده به کار رفته است؟

«مرا تا کی فلک رنجور دارد
ز روی دلبرم مهجور دارد»

- ۱ ۱
۲ ۲
۳ ۳
۴ ۴

۶ در کدام گزینه آرایهٔ واج آرایهٔ کاملاً مشهود است؟

- ۱ تو با من به بیداد کوشی همی
۲ ای مرغ سحر عشق ز پروانه بیاموز
۳ اندر طلب طعمه پر و بال بیاراست
۴ مرا مادرم نام مرگ تو کرد

۷ قافیه در کدام بیت نادرست است؟

- ۱ من کی‌ام آن را که شرح آن دهم
۲ چون بدیدش یاد آورد آن خویش
۳ مر مرا اینجا شکایت شکر شد
۴ می‌نماید مار اندر چشم مال
- ور دهم آن شرح، خط بر جان نهم
بی‌طمع شد ز اشتر آن یار و خویش
کفر ایمان گشت و ایمان کفر شد
هر دو چشم خویش را نیکو بمال

۸ در کدام گزینه آرایهٔ «موازنه» دیده نمی‌شود؟

- ۱ بدان حجت که دل را زنده دارد
۲ نتوان وصف تو گفتن که تو در فهم ننگی
۳ کار خام دشمنان را آب شو آتش مباش
۴ ای آن که جهان را همه فخر از حسب توست
- بدان آیت که جان را بنده دارد
نتوان شبه تو گفتن که تو در وهم نیایی
نقش نام دوستان را موم شو آهن مباش
وی آن که شهان را همه فخر از نسب توست

۹ خوشه‌های هجایی یک مصراع از کدام بیت، به شکل زیر است؟

« - U | - - U | - - U | - - U »

- ۱ چنان صرف کن دولت و زندگانی
۲ جهان‌چه بدمهر و بدخو جهانی
۳ به باد صبا گفتم از شوق دوش
۴ شب تا سحر می‌نغوم و اندرز کس می‌نشنوم
- که نامت به نیکی بماند مخلد
چو آشفته‌بازار بازارگانی
که در کارم از می‌توانی بکوش
وین ره نه قاصد می‌رود کز کف عنانم می‌رود

۱۰ وزن مقابل کدام مصراع، درست است؟

- ۱ چند نومید ز کوی تو دل زار آید: فاعلاتن فعلاتن فعلاتن
۲ گوهر تاجم که در دست گدا افتاده‌ام: فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلن
۳ جهان و کار جهان جمله هیچ بر هیچ است: مفاعن فعلاتن مفاعیلن فعلاتن
۴ من و باد صبا مسکین، دو سرگردان بی‌حاصل: مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن فعولن

۱۱ در بیت «هم حرکاتش متناسب به هم / هم خطواتش متقارب به هم» کدام آرایه بارزتر است؟

- ۱ ترصیع
۲ موازنه
۳ مراعات‌نظیر
۴ تشخیص

۱۲ مصراع «کشیدم در بَرَت ناگاه و شد در تاب گیسویت» با کدام گزینه هم‌وزن است؟

- ۱ دارم از لطف ازل جنت فردوس طمع
۲ بدین شکرانه می‌بوسم لب جام
۳ که بر خاکم روان گردی، بگیرد دامنم گردهم
۴ که کرد آگه ز راز روزگارم

۱۳ وزن بیت «خیال روی تو را می‌برم به خانهٔ خویش / چو بلبل‌ی که برد گل به آشیانهٔ خویش» با کدام بیت یکسان است؟

- ۱ شعری به تابناکی و نظمی به روشنی
۲ نیایدم گله از خوی این و آن کردن
۳ گر فلک شناخت قدر ما رهی عیبش مکن
۴ برون نمی‌رود از خاطر خیال وصال
- مانند اشک دیدهٔ شب‌زنده‌دار من
در آتش از دل خویشم چه می‌توان کردن؟
ابله ارزان می‌فروشد گوهر نایاب را
اگر چه نیست وصالی ولی خوشم به خیالت

۱۴ وزن کدام بیت با «تو قدر آب چه دانی که در میان فراتی» یکسان است؟

- ۱ هر آن کست که ببیند روا بود که بگوید
۲ هزار نقد به بازار کاینات آرنند
۳ اگر روم ز پیش فتنه‌ها برانگیزد
۴ برو معالجهٔ خود کن ای نصیحت‌گوی
- که من بهشت بدیدم به راستی و درستی
یکی به سگهٔ صاحب‌عیار ما نرسد
ور از طلب بنشینم به کینه برخیزد
شراب و شاهد شیرین که را زیانی داد

۱۵ در کدام گزینه «ترصیع» به کار رفته است؟

- ۱ من چه گویم یک رگم هشیار نیست
۲ برگ بی‌برگی بود ما را نوال
۳ تو که ناخوانده‌ای علم سماوات
۴ همچو نی زهری و تریاکی که دید
- شرح آن یاری که او را یار نیست
مرگ بی‌مرگی بود ما را حلال
تو که نابردن‌ای ره در خرابات
همچو نی دمساز و مشتاقی که دید

۱۶) تعداد پایه‌های آوایی کدام گزینه از سایر گزینه‌ها بیشتر است؟

- ۱) تو دردی نداری که دردت مباد
 - ۲) از آن ساعت که دیدم گوشوارش
 - ۳) ما را تو به خاطری همه روز
 - ۴) بهشت است اینکه من دیدم نه رخسار
- از آن رحمت نیست بر درد من
ز چشمانم بیفتادست پروین
یک روز تو نیز یاد ما کن
کمند است آنکه وی دارد نه گیسو

۱۷) وزن بیت زیر کدام است؟

«همه درگاه تو جویم، همه از فضل تو پویم
همه توحید تو گویم که به توحید سزایی»

- ۱) فاعلاتن، فاعلاتن، فاعلاتن، فاعلاتن
- ۲) مفعَلن، مفعَلن، مفعَلن، مفعَلن
- ۳) فَعَلاتن، فَعَلاتن، فَعَلاتن، فَعَلاتن
- ۴) مفاعِلن، مفاعِلن، فَعَلاتن، فَعَلاتن

۱۸) کدام جمله فاقد سجع است؟

- ۱) الهی اگر خام پخته‌ام کن و اگر پخته‌ام سوخته‌ام کن.
- ۲) الهی از کشته تو خون نیاید و از سوخته تو درد.
- ۳) الهی روی بنما تا در روی کسی ننگریم.
- ۴) الهی به حرمت نامی که تو دانی به فریاد رس که می‌توانی.

۱۹) در مصراع اول کدام بیت سجع‌ها «متوازی» هستند؟

- ۱) از بد پیشیمان می‌شوی، الله‌گویان می‌شوی
 - ۲) ای دلبر و مقصود ما، ای قبله و معبود ما
 - ۳) زین سوی تو چندین حسد، چندین خیال و ظنّ بد
 - ۴) این دانه‌های نازنین، محبوس مانده در زمین
- آن دم تو را او می‌کشد تا وارهاوند مر تو را
آتش زدی در عود ما، نظاره کن در دود ما
زان سوی او چندان کشش، چندان چشش چندان عطا
در گوش یک باران خوش، موقوف یک باد صبا

۲۰) نوع سجع مشخص شده مقابل کدام جمله نادرست است؟

- ۱) الهی نظر خود بر ما مدام کن و این شادی خود بر ما تمام کن. (متوازی)
- ۲) نیست را بفر و ختم تا هست را بیفر و ختم. (متوازی)
- ۳) بارالها یاد تو عیش است و مهر تو سور، شناخت تو ملک است و یاد تو سرور. (متوازن)
- ۴) در بیچارگی خود سرگردانم، روز به روز بر زیانم (مطرف)

۲۱) در همه ابیات قافیه درست است؛ به جز.....

- ۱) خویشتن را عارف و واله کنی
 - ۲) ناگهان تمثال گرگ هشته‌ای
 - ۳) گفت یک گوشه است آن باغبان
 - ۴) گر میسر کردن حق ره بُدی
- خاک در چشم مروّت می‌زنی
سر بر آورد از فراز پُشته‌ای
هست اینجا گرگ و او را پاسبان
هر جهود و گبر از او آگه بُدی

۲۲) در کدام گزینه آرایه «ترصیع» دیده می‌شود؟

- ۱) راه وصل تو راه پرآسب
 - ۲) هم عقل دویده در رکابت
 - ۳) خنده به غمخوارگی لب کشاند
 - ۴) سیرت تو خزانه الطاف
- درد عشق تو درد بی‌درمان
هم شرع خزیده در پناهت
زهره به خنیاگری شب نشانند
نعمت تو نشانه آمال

۲۳) واحد وزن در شعر فارسی چیست؟

- ۱) بیت
- ۲) مصراع
- ۳) واج
- ۴) هجا

۲۴) در کدام گزینه قافیه براساس قاعده شماره دو است؟

- ۱) کس نیست که افتاده آن زلف دوتا نیست
 - ۲) آن ترک پری‌چهره که دوش از بر ما رفت
 - ۳) همای اوج سعادت به دام ما افتد
 - ۴) هر که را با خط سبزت سر سودا باشد
- در رهگذر کیست که دامی ز بلا نیست
آیا چه خطا دید که از راه خطا رفت
اگر تو را گذری بر مقام ما افتد
پای از این دایره بیرون نهد تا باشد

۲۵ هر سه الگوی هجایی فقط در کلمات گزینهٔ دیده نمی‌شود.

۱	گر نور عشق حق به دل و جان او فتد	۱	بالله کز آفتاب فلک خوب‌تر شوی
۲	خواب و خورت ز مرتبهٔ خویش دور کرد	۲	آن‌گه رسی به خویش که بی‌خواب و خور شوی
۳	یک دم غریق بحر خدا شو گمان مبر	۳	کز آب هفت بحر به یک موی تر شوی
۴	از پای تا سرت همه نور خدا شود	۴	در راه ذوالجلال چو بی‌پا و سر شوی

۲۶ وزن کدام مصراع درست است؟

۱	سعادت به بخشایش داور است: مفاعیلن، مفاعیلن، مفاعی	۲	وز من رها سازد مرا بیگانه از خویشم کند: مفععلن، مفععلن، مفععلن، مفععلن
۳	تو حکیمی تو عظیمی تو کریمی تو رحیمی: فاعلاتن، فاعلاتن، فاعلاتن، فاعلاتن	۴	ای به ازل بوده و نابوده ما: مفععلن، مفععلن، مفععلن، فاعلن

۲۷ کدام مصراع از تکرار وزن واژهٔ «فاعلاتن» ساخته شده است؟

۱	ای که می‌دانی ندارم غیر درگهت پناهی	۲	روشن ندارد خانه را قندیل ناآویخته
۳	آلا که مژده می‌برد به یار غمگسار من	۴	به زیر آوری چرخ نیلوفری را

۲۸ نوع سجع قافیهٔ همهٔ ابیات با جملهٔ زیر یکسان است؛ به جز

«همه کس را عقل خود به کمال نماید و فرزند خود به جمال.»

۱	یکی را به سر بر نهد تاج بخت	۱	یکی را به خاک اندر آرد ز تخت
۲	و گر خشم گیرد ز کردار زشت	۲	چو باز آمدی ماجرا درنوشت
۳	و گر خویش راضی نباشد ز خویش	۳	چو بیگانگانش براند ز پیش
۴	و گر بر رفیقان نباشی شفیق	۴	به فرسنگ بگریزد از تو رفیق

۲۹ در کدام گزینه طرفین سجع به درستی مشخص نشده‌اند؟

۱	دست‌نشین است که از صدور حکایت کند. سخن‌چینی است که ناشنود، روایت کند.
۲	سرتراشیده است و سر سپاه می‌کند. سربریده است و سخن می‌گوید.
۳	به کدام مشتاق شداید فراق می‌نویسی و به کدام مشفق قصهٔ اشتیاق می‌گویی؟
۴	با این همه که خاطر از تصاریف احوال روزگار چون زلف دلبران پریشان است و تن در تکالیف دهر غدار مانند چشم خوبان، ناتوان.

۳۰ در کدام جمله‌ها نوع سجع به کار رفته یکسان است؟

- الف) نیک‌بخت آن‌که خورد و کشت و بدبخت آن‌که مرد و هشت.
ب) هر که در حال توانایی نکویی نکند، در وقت ناتوانی سختی بیند.
پ) ملک از خردمندان جمال گیرد و دین از پرهیزکاران کمال یابد.
ت) بر عجز دشمن رحمت مکن که اگر قادر شود بر تو نبخشاید.
ث) دوستی را که به عمری فراچنگ آرند، نشاید که به یک دم بیازارند.

۱	(الف، ب) (ث، ت)	۲	(ث، پ) (ب، ت)	۳	(الف، پ) (ب، ت)	۴	(ب، الف) (ب، ث)

۳۱ وزن بیت «اگر به مذهب تو خون عاشق است مباح / صلاح ما همه آن است کآن تو راست صلاح» با کدام بیت یکسان است؟

۱	گره ز دل بگشا وز سپهر یاد مکن	۱	که فکر هیچ مهندس چنین گره نگشاد
۲	ساقی ار باده از این دست به جام اندازد	۲	عارفان را همه از شرب مدام اندازد
۳	دوش از جناب آصف پیک بشارت آمد	۳	کز حضرت سلیمان عشرت اشارت آمد
۴	دمی با غم به‌سر بردن جهان یک‌سر نمی‌ارزد	۴	به می بفروش دلق ما کز این بهتر نمی‌ارزد

۳۲ وزن کدام بیت با دیگر ابیات، مغایر است؟

- ۱ آن که ز ابرو و مژه تیر و کمانی دارد
 - ۲ تا تو دل در بند جان داری و جان در بند تن
 - ۳ بر منت ناز و ستم گر چه به غایت باشد
 - ۴ دام زلف تو به هر حلقه طنابی دارد
- چشم‌ها کرده سیه قصد جهانی دارد
چون مراد خویش گیری در کنار خویشتن؟
حاش لله که مرا از تو شکایت باشد
چشم مست تو به هر گوشه خرابی دارد

۳۳ در کدام گزینه، «واج آرای» برجسته نیست؟

- ۱ بر در خانه منم ای مه وای مشتری
 - ۲ خیال خال تو با خود به خاک خواهم برد
 - ۳ ابر و باد و مه و خورشید و فلک در کارند
 - ۴ دیدم و آن چشم دل سیه که تو داری
- جمله منم تو شد، گشته من از من ببری
که تا زخال تو، حاکم شود عبیر آمیز
تا تو نانی به کف آری و به غفلت نخوری
جانب هیچ آشنا نگاه ندارد

۳۴ وزن همه ابیات زیر غیر از بیت دوری است.

- ۱ جهان فرتوت باز جوانی از سر گرفت
 - ۲ به یک کرشمه که در کار آسمان کردی
 - ۳ چندان که گفتم غم با طیبیان
 - ۴ دایم گل این بستان شاداب نمی‌ماند
- به سر ز یاقوت سرخ شقایق افسر گرفت
هنوز می پرد از شوق چشم کوب‌ها
درمان نکردند مسکین غریبان
دریاب ضعیفان را در وقت توانایی

۳۵ در کدام بیت، موازنه دیده نمی‌شود؟

- ۱ پرواز به آنجا که نشاط است و امید است
 - ۲ خوشا چون سروها استادنی سبز
 - ۳ ز گرز تو خورشید گریان شود
 - ۴ سرایا اگر زرد و پژمرده‌ایم
- پرواز به آنجا که سرود است و سرور است
خوشا چون برگ‌ها افتادنی سبز
ز تیغ تو بهرام بریان شود
ولی دل به پاییز نسپردیم